

**ANALIZA STANJA NA PODROČJU
ODVAJANJA IN ČIŠČENJA
KOMUNALNE IN PDAVINSKE VODE
NAD 1500 M NADMORSKE VIŠINE**

Izdelal: Aljaž Malek

Kranjska Gora, 2015

KAZALO VSEBINE

KAZALO VSEBINE	I
KAZALO PREGLEDNIC	II
KAZALO SLIK	II
1 UVOD	1
1.1 NAMEN DELA	2
1.2 MATERIALI IN METODEDE	2
2 REZULTATI ANALIZE	4
2.1 STAVBE NAD 1500 M NADMORSKE VIŠINE	4
2.1.1 Občine s stavbami nad 1500 m nadmorske višine	4
2.1.2 Vključenost stavb v vodovodni in kanalizacijski sistem ter ocena števila stavb, ki proizvajajo odpadne vode	7
2.1.3 Prisotnost stavb, ki proizvajajo odpadne vode na območjih Natura 2000 in vodovarstvenih območjih	10
2.2 OBČINSKA ZAKONODAJA, KI UREJA PODROČJE ODVAJANJA IN ČIŠČENJA KOMUNALNE IN PADAVINSKE VODE TER NJENO IZVAJANJE	11
2.2.1 Prisotnost občinske zakonodaje s področja odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode	11
2.2.2 Izvajalec javne službe s področja odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode	12
2.2.3 Območje izvajanja storitev odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode .	13
2.2.4 Odvajanje padavinske vode iz streh stavb neposredno v tla in bližnje vodotoke	14
2.2.5 Dejansko stanje na področju odvajanja in čiščenja komunalnih padavinskih voda v izbranih občinah	15
3 ZAKLJUČKI	18
4 VIRI	21
5 PRILOGE	23

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Število občin in stavb (nestanovanjskih in stanovanjskih), ki se nahajajo nad 1500 m nadmorske višine (vir podatkov: GURS, 2015).....	6
Preglednica 2: Število stavb, ki se nahajajo nad 1500 m nadmorske višine in proizvajajo odpadne vode in (vir podatkov: GURS, 2015).....	9
Preglednica 3: Število obravnavanih stavb na območjih Natura 2000 in vodovarstvenih območjih (vir podatkov: GURS, 2015; ARSO, 2015)	10
Preglednica 4: Občine, ki so se odzvale na vprašanja in njihovi odgovori.....	17

KAZALO SLIK

Slika 1: Stavbe v Sloveniji nad 1500 m nadmorske višine (vir podatkov: GURS, 2015)	5
Slika 2: Število stavb (stanovanjskih in nestanovanjskih) glede na prisotnost kopalnice in/ali sanitarij (vir podatkov: GURS, 2015)	7
Slika 3: Stavbe v Sloveniji nad 1500 m nadmorske višine, ki proizvajajo odpadne vode (vir podatkov: GURS, 2015).....	8
Slika 4: Število občin glede to, ali ima občina sprejet odlok s področja odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode ali ne	12
Slika 5: Število občin glede na tip izvajalca javne službe s področja odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode	12
Slika 6: Število odlokov občin glede na določanje območja izvajanja javne službe v občini .	13
Slika 7: Število odlokov občin glede na določanje izvajanja javne službe v primeru omejenega dostopa do objektov	14
Slika 8: Število odlokov občin glede na določanje odvajanja padavinske vode v okolje.....	14
Slika 9: Odzivnost občin na zastavljena vprašanja o izvajanju javne službe s področja odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode.....	15
Slika 10: Odzivnost izvajalcev javne službe na zastavljena vprašanja o izvajanju javne službe s področja odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode	16
Slika 11: Število občin glede na to ali je dejansko stanje na področju odvajanja in čiščenja komunalnih in padavinskih vod znano ali ne	16

1 UVOD

Gorska območja so območja, kjer absolutne višine presegajo 1000 m in so obkrožena s širokim nižjim območjem. Po višini se delijo na nižja (od 1000 do 1500 m), srednja (od 1500 m do 2000 m) in visoka (nad 2000 m) (Cvitanović, 2002). V Republiki Sloveniji je površin nad 1000 m nadmorske višine 1958,31 km², kar predstavlja 9,7 % površine države.

Značilnost gorskih območij sta visoka biotska raznovrstnost in kulturna pestrost. Območja človeštvu predstavljajo vir surovin (voda, hrana, les, rude) in možnost razvoja ter prostor izvajanja novih gospodarskih dejavnosti (turizem, rekreacija). V nekaterih kulturah imajo gore verski pomen. Gorska območja so občutljiva na človeške posege. Človek v zadnjem času v ta območja direktno najbolj posega z gradnjo infrastrukture in turizmom (Price et al., 2013).

Stavbe v slovenskih gorskih območjih, ki služijo športno-turističnim dejavnostim proizvajajo odpadne komunalne vode (Čepon, 2013; Dretnik in Petek, 2014). Obdelava odpadne vode in praznjenje naprav za obdelavo zaradi finančnega stanja (Dretnik, 2014; Vrbnjak, 2015), oddaljenosti, nedostopnosti, okoljskih pogojev in nihanj v obremenitvi predstavlja velik izziv (Erhartič, 2004; Maleiner, 2008; Čepon, 2013). Emisije stavb imajo lahko negativen vpliv na okolje v katerem se nahajajo, predvsem pa na stanje vodnih virov (Zgonik, 2010; Dretnik in Petek, 2014). Pri kočah, ki so nedostopne z vozili, je še vedno prisotno ročno odstranjevanje blata iz greznice in njegovo odlaganje v bližnje okolje (Leskošek, 2011; Dretnik in Petek, 2014).

Dodaten pritisk na izboljšanje stanja v Sloveniji so predstavljali (prestrogi) roki (MOP, 2016) in pogoji za ureditev odvajanja in čiščenja odpadnih voda na občutljivih območjih (Uredba o emisiji..., 2007, 2010; Peternel, 2015; MOP, 2016). Zakonsko določeno ravnanje z odpadnimi vodami v nekaterih primerih zaradi neugodnega finančnega stanja, neučinkovitosti naprav (MKČN) in težje dostopnosti ni bilo vzpostavljeno (Čepon, 2013; Dretnik in Petek, 2014; SDZV, 2014; Kralj, 2015; Peternel, 2015).

Z letom 2016 je tako stopila v veljavo nova Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (2015), ki je bila sprejeta na podlagi Zakona o varstvu okolja (2006). Slednja zamenjuje dosedanje predpise s področja (Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz komunalnih čistilnih naprav, Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz malih komunalnih čistilnih naprav, Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode) in združuje njihove zahteve (Osnutek Uredbe..., 2015)).

Ministrstvo za okolje in prostor je k pripravi nove uredbe pristopilo zaradi pobud k preoblikovanju zahtev za ravnanje z odpadnimi vodami v aglomeracijah s skupno obremenitvijo manjšo od 2000 PE in podaljšanju rokov za prilagoditev stavb na območjih izven meja aglomeracij (MOP, 2016). Namen nove uredbe je poenostavitev zakonodaje ter odprava podvojenih in/ali neusklajenih zahtev predhodnih predpisov. Uredba med drugim prinaša tudi novosti v obliki podaljšanja rokov ureditve odvajanja na občutljivih območjih in novih možnostih obdelave odpadnih voda (uporaba izboljšanih pretočnih greznic in kompostnih stranišč), z namenom učinkovitejše in lažje ureditve razmer na območjih brez javne kanalizacije (Osnutek Uredbe..., 2015; Uredba o odvajanju..., 2015). Rešitve v novi uredbi so oblikovane tako, da ne kršijo zahtev Direktive o čiščenju komunalne odpadne vode (MOP, 2016). V Združenju občin Slovenije so pred sprejetjem nove uredbe podali mnenje, da so novi roki zaradi vsakoletnega krčenja finančnih sredstev občin kljub temu zastavljeni preveč optimistično (Kralj, 2015).

1.1 NAMEN DELA

Namen dela je ugotoviti:

- ali razpoložljive državne evidence omogočajo ugotavljanje števila stavb in stanja komunalne ureditve ter odvajanja odpadnih voda teh stavb na območjih nad 1500 m nadmorske višine,
- prisotnost obravnavanih stavb na območjih Natura 2000 in vodovarstvenih območjih,
- kako odvajanje in čiščenje odpadnih voda ureja občinska zakonodaja in
- kako se ta zakonodaja izvaja v praksi.

1.2 MATERIALI IN METODE

Delo je rezultat rabe državnih prostorskih podatkov, pregleda zakonodaje iz področja odvajanja in čiščenja komunalnih in padavinskih voda ter sodelovanja s številnimi deležniki:

- Geodetsko Upravo Republike Slovenije,
- Ministrstvom za okolje in prostor,
- Planinsko zvezo Slovenije,
- Občinam,
- Izvajalci javne službe (javna in zasebna komunalna podjetja).

Število stavb, ki so nad 1500 m nadmorske višine, smo ugotovili z naslovitvijo vprašanja na Geodetsko Upravo Republike Slovenije in pregledom uradnih evidenc. Temelj analize je register nepremičnin (REN). Preko registra nepremičnin se je ugotavljala prostorska razporeditev stavb po občinah (vnos koordinat objektov v GIS), namembnost oz. tip stavb (stanovanjska, nestanovanjska) in število stavb, ki lahko proizvajajo odpadne vode (prisotnost kopalnice, sanitarij, namembnost).

Analiza prostorske razporeditve stavb, ki proizvajajo odpadne vode po območjih Natura 2000 in vodovarstvenih območjih, je bila opravljena s pomočjo GIS aplikacij in podatkov pridobljenih od pristojnih državnih organov (Geodetska Uprava Republike Slovenije, Agencija Republike Slovenije za Okolje):

- Register nepremičnin,
- Prostorski podatki vodovarstvenih območij,
- Prostorski podatki območij Natura 2000.

Analiza občinske zakonodaje in njenega izvajanja je bila opravljena za občine s stavbami nad 1500 m nadmorske višine, ki proizvajajo odpadne vode. Občinska zakonodaja je bila zbrana preko spleta. Sledil je pregled zakonodaje in izpis relevantnih členov (izvajanje javne službe, kdo je izvajalec javne službe, izvajanje na območjih nad 1500 m nadmorske višine...) (Priloga A, Priloga B).

Dejansko stanje smo poizkušali ugotoviti z naslovitvijo vprašanj o odvajanju in čiščenju odpadnih voda na občine in izvajalce javne službe v teh občinah. Deležnike smo vprašali kako za objekte nad 1500 m nadmorske višine v praksi izvajajo in se soočajo z:

- Vodenjem evidenc teh objektov,
- Odstranjevanjem prepustnih greznic,
- Monitoringom emisij iz greznic/MKČN,
- Praznjenjem (odvoz gošč/muljev) naprav.

Vprašanja so bila naslovljena na občine s stavbami, ki proizvajajo odpadne vode oziroma stavbami, katerih namembnost nakazuje na proizvodnjo odpadnih voda. Na primer, občina Radovljica ima nad 1500 eno stavbo, tj. Roblekov dom na Begunjščici, za katero glede na podatke iz registra nepremičnin ni podatkov o prisotnosti kopalnice in/ali sanitarij).

2 REZULTATI ANALIZE

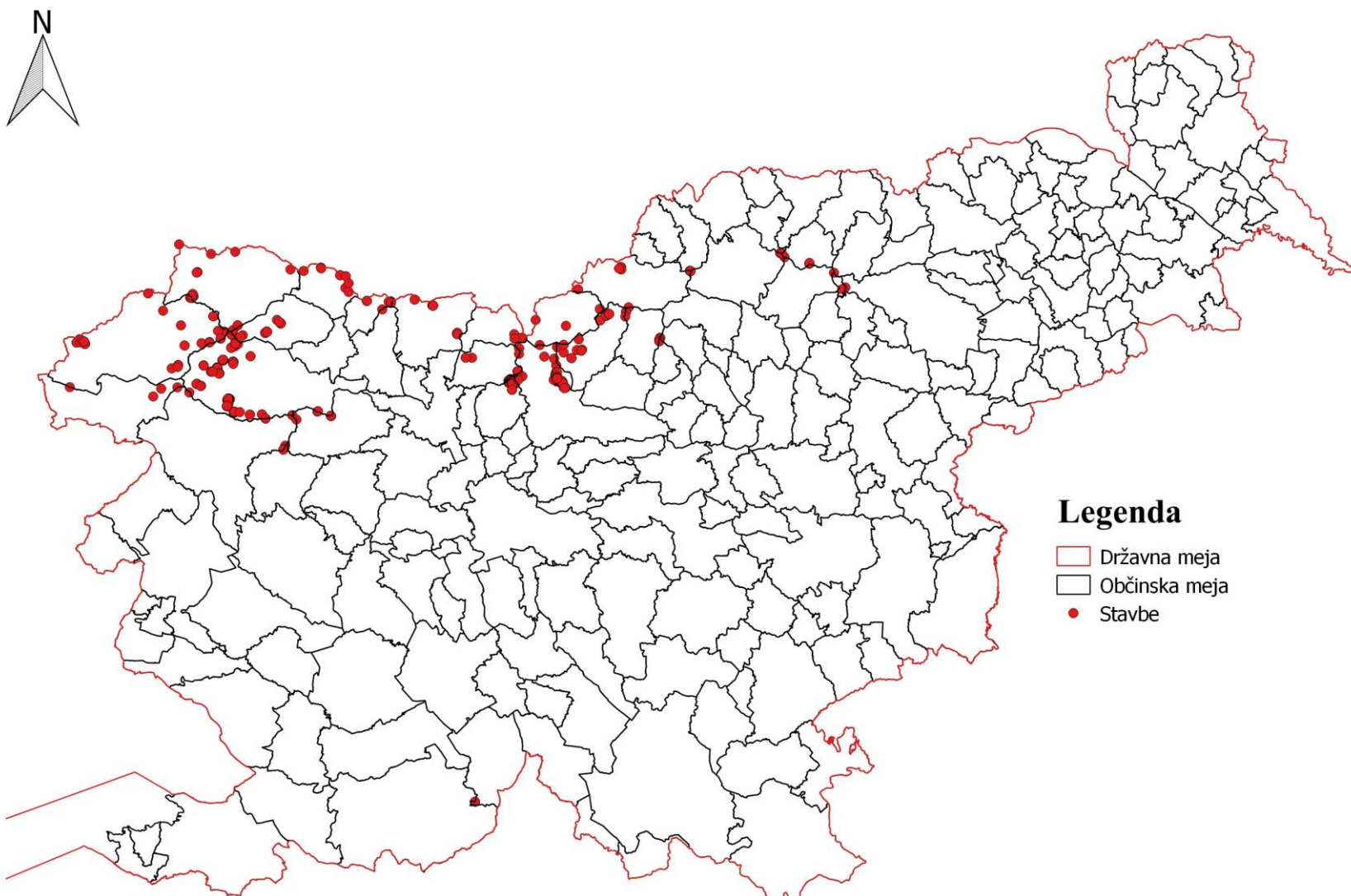
Poglavje je sestavljeno iz dveh delov. V prvem delu (stavbe nad 1500 m nadmorske višine) so predstavljeni podatki o prostorski razporeditvi stavb po Sloveniji in občinah, ter njihova komunalna ureditev. V drugem delu (Občinska zakonodaja, ki ureja področje odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode ter njeno izvajanje) je predstavljena občinska zakonodaja, ki ureja omenjeno področje. Tu je predstavljen tudi odziv občin na zastavljena vprašanja.

2.1 STAVBE NAD 1500 M NADMORSKE VIŠINE

Poudariti je potrebno, da je število stavb nad 1500 m nadmorske višine lahko drugačno, saj Geodetska Uprava Republike Slovenije ne vodi točne in enotne evidence o nadmorskih višinah stavb. Na primer, občine Celje, Ljubljana, Komenda, Škocjan in Žužemberk imajo glede na register nepremičnin stavbe nad 1500 m nadmorske višine - vendar pa glede na digitalni model višin te občine nimajo površin nad 1500 m nadmorske višine. Poleg tega Geodetska Uprava ne vodi evidenc o tem ali in kako stavbe odvajajo komunalne in padavinske vode, vodi pa evidence o vključenosti stavb v vodovodni in kanalizacijski sistem ter o prostorih stavb (prisotnost kopalnic in sanitarij v stavbah) (GURS, 2015).

2.1.1 Občine s stavbami nad 1500 m nadmorske višine

V Republiki Sloveniji se nad 1500 m nadmorske višine nahaja 627 stavb, ki so razporejene po 28 občinah. Večina stavb, t.j. 499 stavb (79 % stavb nad 1500 m nadmorske višine), je nestanovanjskega tipa. Stavb stanovanjskega tipa je 128 (21 % stavb nad 1500 m nadmorske višine) (Preglednica 1, Slika 1).

Slika 1: Stavbe v Sloveniji nad 1500 m nadmorske višine (vir podatkov: GURS, 2015)

Občine z največjim številom stavb nad 1500 m nadmorske višine so Kamnik (212 stavb), Bohinj (145 stavb) in Cerklje na Gorenjskem (65 stavb). Občine z najmanjšim številom (t.j. eno stavbo) stavb na teh območjih so Lovrenc na Pohorju, Radovljica, Slovenj Gradec, Slovenska Bistrica in Zreče (Preglednica 1).

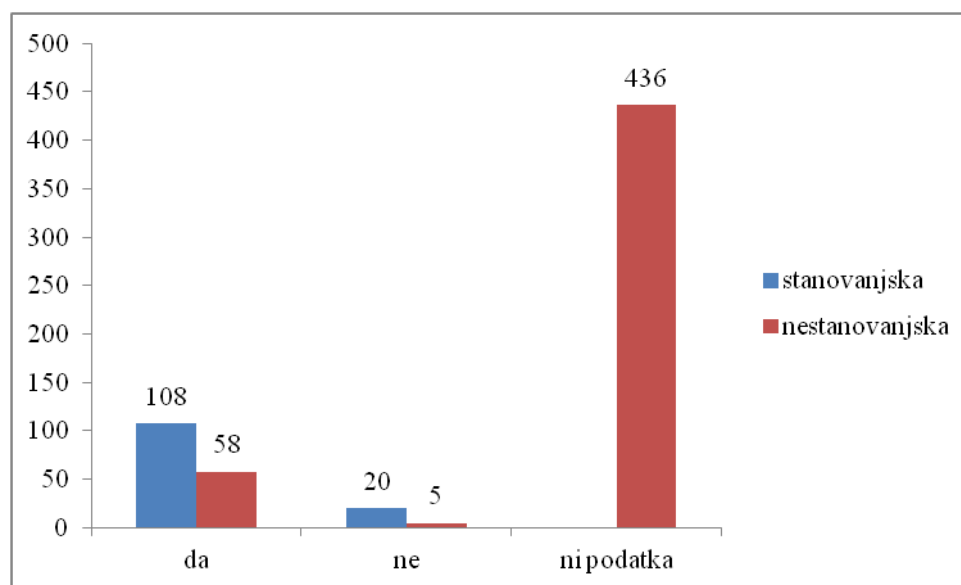
Preglednica 1: Število občin in stavb (nestanovanjskih in stanovanjskih), ki se nahajajo nad 1500 m nadmorske višine (vir podatkov: GURS, 2015)

št.	občina	nestanovanjske stavbe	stanovanjske stavbe	skupno število stavb
1	Kamnik	140	72	212
2	Bohinj	130	15	145
3	Cerklje na Gorenjskem	36	29	65
4	Bovec	37	0	37
5	Kranjska Gora	20	1	21
6	Luče	17	4	21
7	Gorje	13	3	16
8	Črna na Koroškem	14	1	15
9	Tržič	13	2	15
10	Jesenice	11	0	11
11	Žirovnica	11	0	11
12	Jezerško	8	0	8
13	Tolmin	8	0	8
14	Preddvor	5	0	5
15	Solčava	4	1	5
16	Železniki	5	0	5
17	Ljubno	4	0	4
18	Mozirje	4	0	4
19	Ribnica na Pohorju	4	0	4
20	Rečica ob Savinji	3	0	3
21	Vuzenica	3	0	3
22	Ilirska Bistrica	2	0	2
23	Kobarid	2	0	2
24	Lovrenc na Pohorju	1	0	1
25	Radovljica	1	0	1
26	Slovenj Gradec	1	0	1
27	Slovenska Bistrica	1	0	1
28	Zreče	1	0	1
	skupaj	499	128	627

2.1.2 Vključenost stavb v vodovodni in kanalizacijski sistem ter ocena števila stavb, ki proizvajajo odpadne vode

Glede na podatke iz registra nepremičnin je 16 stavb nad 1500 m nadmorske višine priključenih na kanalizacijo, 85 jih je priključenih na vodovodni sistem. Pri 4 stavbah je v registru nepremičnin zavedeno, da nimajo lastne čistilne naprave. Podatka o tem, katere stavbe imajo lastno čistilno napravo in koliko je teh stavb iz registra nepremičnin ni možno ugotoviti (GURS, 2015).

Število stavb, ki lahko proizvajajo odpadne vode, je bilo ugotovljeno s pregledom prisotnosti kopalnic in sanitarij v obravnavanih stavbah. Pri večini stanovanjskih stavb (108 stavb oz. 84 % stanovanjskih stavb nad 1500 m nadmorske višine) je bila ugotovljena prisotnost kopalnice in/ali sanitarij. 20 stanovanjskih stavb (16 % stanovanjskih stavb nad 1500 m nadmorske višine) nima kopalnice in/ali sanitarij. Za večino nestanovanjskih stavb (436 stavb oz. 87 % nestanovanjskih stavb nad 1500 m nadmorske višine) ni na voljo podatka ali imajo kopalnico in/ali sanitarije. Za 58 nestanovanjskih stavb (12 % nestanovanjskih stavb nad 1500 m nadmorske višine) je bilo ugotovljeno, da imajo kopalnico in/ali sanitarije, 5 nestanovanjskih stavb (1 % nestanovanjskih stavb nad 1500 m nadmorske višine) nima kopalnica in/ali sanitarij (Slika 2).

Slika 2: Število stavb (stanovanjskih in nestanovanjskih) glede na prisotnost kopalnice in/ali sanitarij (vir podatkov: GURS, 2015)

Končno število stavb, ki lahko proizvajajo odpadne vode sestavljajo stavbe s kopalnico in/ali sanitarijami ter nestanovanjske stavbe za katere ni podatka o prisotnosti kopalnice in/ali sanitarij, njihova namembnost pa nakazuje na morebitno proizvodnjo odpadnih voda (stavba je apartmajska, gostišče, hotel, motel, planinska kočica, planinski dom...). Stavb, ki proizvajajo odpadne vode je glede na navedena merila 216 (109 stanovanjskih stavb, 58 nestanovanjskih stavb in 50 nestanovanjskih stavb, pri katerih ni podatka o prisotnosti kopalnice in/ali sanitarij) (Slika 3). Stavbe se nahajajo v 22 občinah (Preglednica 2).

Slika 3: Stavbe v Sloveniji nad 1500 m nadmorske višine, ki lahko proizvajajo odpadne vode (vir podatkov: GURS, 2015)

Največje število stavb nad 1500 m nadmorske višine, ki lahko proizvajajo odpadne vode se nahaja v občinah Kamnik (73 stavb), Bohinj (40 stavb) in Cerklje na Gorenjskem (39 stavb). Najmanjše število teh stavb (1 stavbo) imajo občine Ilirska Bistrica, Jesenice, Ljubno, Mozirje, Radovljica, Solčava in Železniki (Preglednica 2).

Preglednica 2: Število stavb, ki se nahajajo nad 1500 m nadmorske višine in lahko proizvajajo odpadne vode (vir podatkov: GURS, 2015)

št.	občina	število stavb
1	Kamnik	73
2	Bohinj	40
3	Cerklje na Gorenjskem	39
4	Bovec	13
5	Kranjska Gora	11
6	Luče	6
7	Črna na Koroškem	5
8	Tržič	4
9	Gorje	3
10	Jezerško	3
11	Preddvor	3
12	Žirovnica	3
13	Kobarid	2
14	Ribnica na Pohorju	2
15	Tolmin	2
16	Ilirska Bistrica	1
17	Jesenice	1
18	Ljubno	1
19	Mozirje	1
20	Radovljica	1
21	Solčava	1
22	Železniki	1
	skupaj	216

Na območjih nad 1500 m nadmorske višine je 41 stavb pod okriljem Planinske Zveze Slovenije in so v lasti planinskih društev. Stavbe so razporejene po 18 občinah (Bohinj (7), Bovec (7), Kranjska Gora (4), Kamnik (3), Črna na Koroškem (2), Jezerško (2), Luče (2), Preddvor (2), Tolmin (2), Žirovnica (2), Gorje (1), Ilirska Bistrica (1), Jesenice (1), Kobarid (1), Ljubno (1), Radovljica (1), Ribnica na Pohorju (1), Železniki (1)). Ustrezno čiščenje odpadne vode (prisotnost čistilne naprave), ima urejenih 17 stavb (41.5 % stavb v lasti planinskih društev nad 1500 m nadmorske višine) (Dretnik in Petek, 2014; PZS, 2015).

2.1.3 Prisotnost stavb, ki lahko proizvajajo odpadne vode na območjih Natura 2000 in vodovarstvenih območjih

Stavbe, ki so nad 1500 m nadmorske višine in lahko proizvajajo odpadne vode se nahajajo tako na območjih Natura 2000 kot tudi na vodovarstvenih območjih. Na območjih Natura 2000 se nahaja 100 od vseh obravnavanih stavb (46 % obravnavanih stavb). Na vodovarstvenih območjih se nahaja 118 od vseh obravnavanih stavb (55 % obravnavanih stavb) (Preglednica 3).

Preglednica 3: Število obravnavanih stavb na območjih Natura 2000 in vodovarstvenih območjih (vir podatkov: GURS, 2015; ARSO, 2015)

št.	občina	vse stavbe	stavbe na območjih Natura 2000		stavbe na vodovarstvenih območjih	
		število	število	% stavb	število	% stavb
1	Kamnik	73	2	3	65	89
2	Bohinj	40	40	100	1	3
3	Cerklje na Gorenjskem	39	0	0	31	79
4	Bovec	13	11	85	0	0
5	Kranjska Gora	11	9	82	11	100
6	Luče	6	6	100	1	17
7	Črna na Koroškem	5	5	100	1	20
8	Tržič	4	4	100	0	0
9	Gorje	3	3	100	0	0
10	Jezersko	3	3	100	3	100
11	Preddvor	3	3	100	1	33
12	Žirovnica	3	3	100	0	0
13	Kobarid	2	2	100	0	0
14	Ribnica na Pohorju	2	1	50	0	0
15	Tolmin	2	2	100	1	50
16	Ilirska Bistrica	1	1	100	0	0
17	Jesenice	1	1	100	1	100
18	Ljubno	1	1	100	0	0
19	Mozirje	1	0	0	0	0
20	Radovljica	1	1	100	1	100
21	Solčava	1	1	100	0	0
22	Železniki	1	1	100	1	100
	skupaj	216	100	46	118	55

2.2 OBČINSKA ZAKONODAJA, KI UREJA PODROČJE ODVAJANJA IN ČIŠČENJA KOMUNALNE IN PDAVINSKE VODE TER NJENO IZVAJANJE

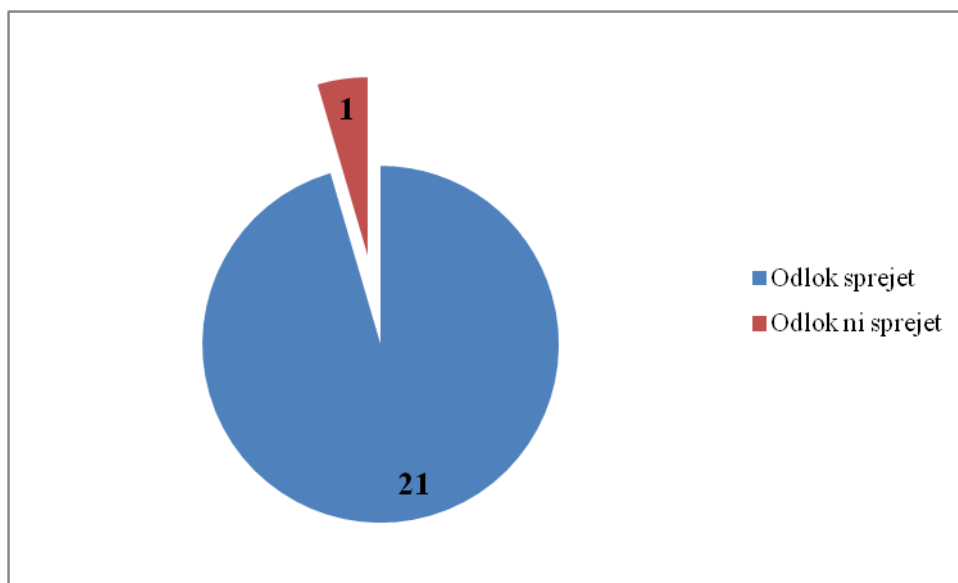
Analiza občinske zakonodaje in njenega izvajanja je bila opravljena za občine s stavbami nad 1500 m nadmorske višine, ki proizvajajo odpadne vode (Priloga A).

Področje odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode je urejeno preko občinskih odlokov, ki so sprejeti na podlagi državne (Zakon o varstvu okolja, Zakon o gospodarskih javnih službah, Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske vode,...) in občinske zakonodaje (Statut Občine, Odlok o gospodarskih javnih službah v Občini,...). Redkeje je področje podrobneje urejeno (izvajanje javne službe, cene storitev, praznjenje greznic) s Pravilniki (Primer: Občina Žirovnica - Pravilnik o praznjenju individualnih greznic in malih komunalnih čistilnih naprav v Občini Žirovnica) (Priloga A).

Odlok določa izvajalca javne službe, ki zagotavlja odvajanje in čiščenje komunalnih in padavinskih voda ter njegove obveznosti. Izvajalec mora javno službo opravljati v skladu s programom odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode, potrjenega s strani občine. Izvajalec program izdela v skladu z zakonodajo, ki področje ureja. Poleg izvajanja odvajanja in čiščenja odpadnih voda preko javne kanalizacije mora izvajalec zagotavljati redni odvoz gošč oz. blata iz greznic in malih komunalnih čistilnih naprav, opravljanje monitoringa nad napravam (prve meritve, obratovalni monitoring) in voditi ustrezne evidence o uporabnikih storitev javne službe (koriščenje javnih storitev, komunalna ureditev stavb). Nadzor nad izvajanjem določil odloka izvajajo pristojni občinski organi (inšpekcijske službe, redarske službe) (Občinska zakonodaja..., 2015).

2.2.1 Prisotnost občinske zakonodaje s področja odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode

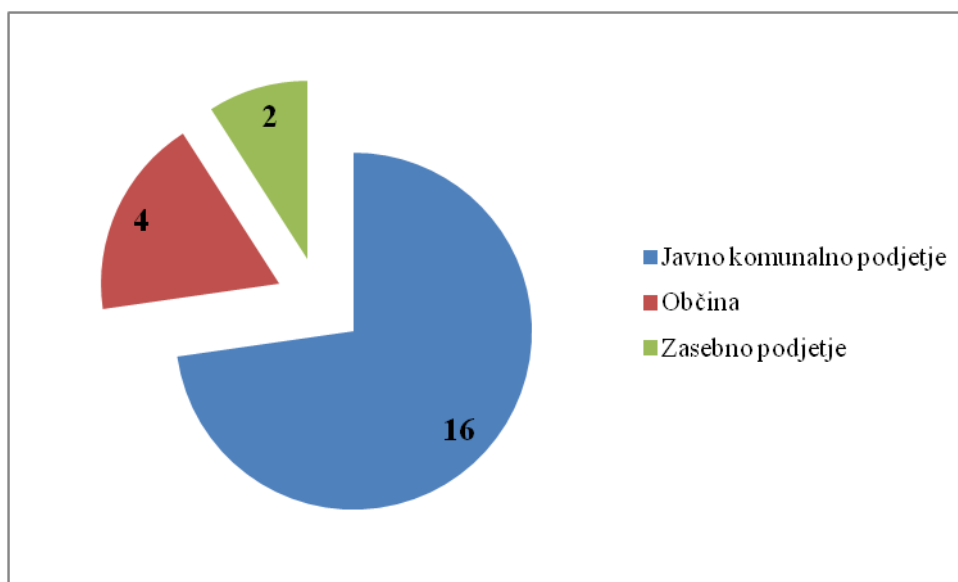
Od 22 obravnavanih občin, jih ima 21 sprejete odloke, ki urejajo področje odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode (Priloga A, Priloga B). Občina Bohinj je v postopku sprejema novega odloka, ki bo v skladu z aktualnimi uredbami in bo področje bolje urejal. Občina Črna na Koroškem je v postopku sprejema odloka o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske vode (Slika 4) (Priloga A).

Slika 4: Število občin glede to, ali ima občina sprejet odlok s področja odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode ali ne

2.2.2 Izvajalec javne službe s področja odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode

Javno službo v večini primerov izvaja javno komunalno podjetje (16 občin: Bovec, Cerklje na Gorenjskem, Ilirska Bistrica, Jesenice, Jezersko, Kamnik, Kobarid, Ljubno, Luče, Mozirje, Preddvor, Radovljica, Ribnica na Pohorju, Tolmin, Tržič, Žirovnica). V 4 občinah (Bohinj, Črna na Koroškem, Solčava, Železniki) jo izvaja občina v obliki režijskega obrata, v 2 občinah (Gorje, Kranjska Gora) javno službo izvaja zasebno podjetje (Slika 5, Priloga B).

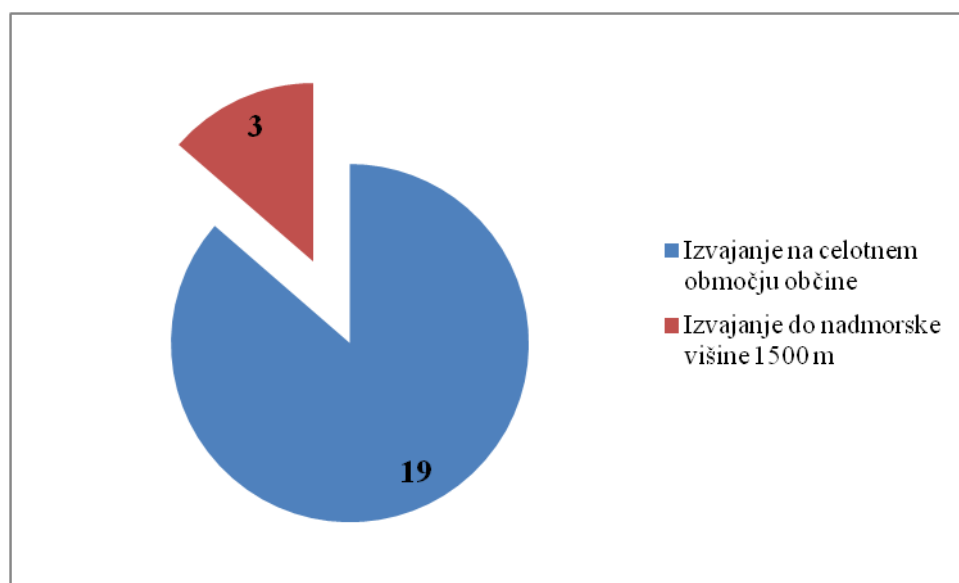

Slika 5: Število občin glede na tip izvajalca javne službe s področja odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode

2.2.3 Območje izvajanja storitev odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode

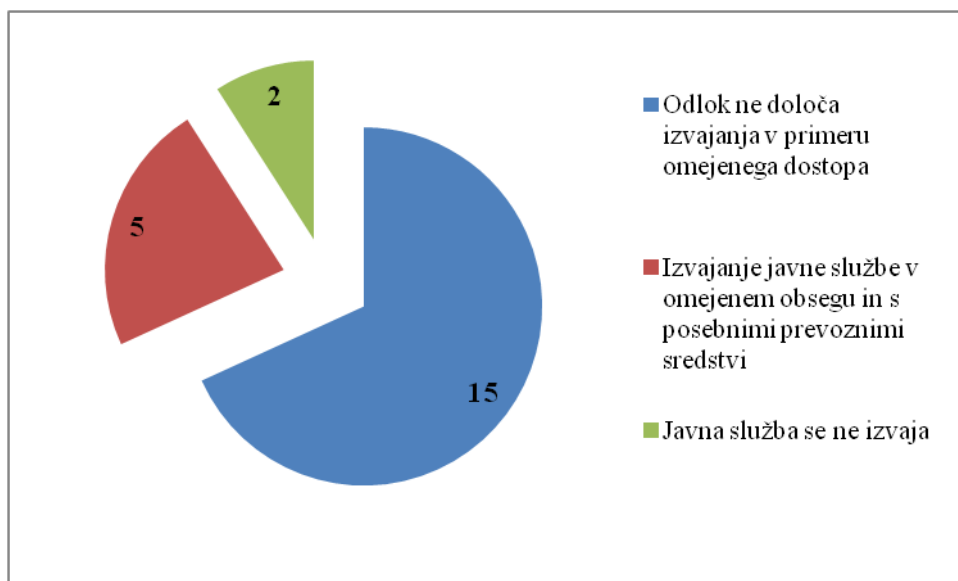
Storitve javne službe se v večini obravnavanih občin (17) izvaja na celotnem območju občine. V 5 občinah je izvajanje javne službe pogojeno z lokacijo (v 3 občinah se javna služba izvaja do nadmorske višine 1500 m) in dostopnostjo zgradb (v 2 občinah se javna služba ne izvaja v primeru omejenega dostopa do zgradb) (Priloga B).

Noben občinski odlok ne ureja odvajanja in čiščenja komunalnih in padavinskih voda nad 1500 m nadmorske višine direktno. V večini primerov je to posredno urejeno s členu o izvajanju javne gospodarske službe na območjih, kjer ni urejene javne kanalizacije oz. s členu o uporabi greznic in malih komunalnih čistilnih naprav. V primeru občin Črna na Koroškem, Mozirje in Žirovnica se javna služba na teh območjih ne izvaja (območje izvajanja javne službe je območje celotne ali dela občine do nadmorske višine 1.500 m) (Slika 6, Priloga B).

Slika 6: Število odlokov občin glede na določanje območja izvajanja javne službe v občini

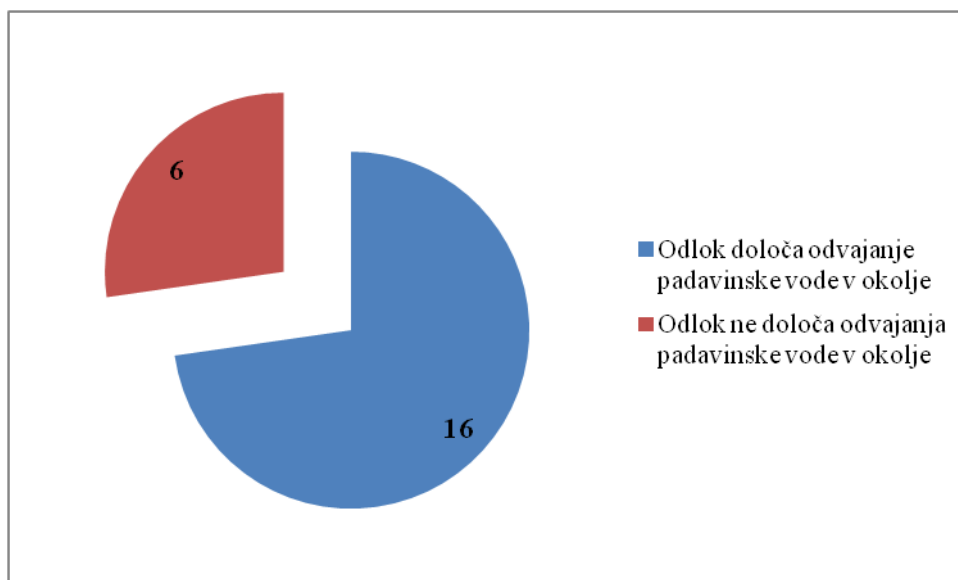
V nekaterih primerih je izvajanje javne službe pogojeno z dostopnostjo objektov. V petih občinah (Črna na Koroškem, Bovec, Bohinj, Solčava, Tolmin) se javna služba, ob omejenem dostopu izvaja v omejenem obsegu in s posebnimi prevoznimi sredstvi. V dveh občinah (Cerklje na Gorenjskem, Jezersko) se ob omejenem dostopu storitve javne službe ne izvajajo. V ostalih 15 občinah (Ilirska Bistrica, Gorje, Jesenice, Kamnik, Kobarid, Kranjska Gora, Ljubno, Luče, Preddvor, Ribnica na Pohorju, Tržič, Železniki, Žirovnica, Radovljica, Mozirje) zakonodaja ne določa izvajanje javne službe v primeru omejenega dostopa (Slika 7, Priloga B).

Slika 7: Število odlokov občin glede na določanje izvajanja javne službe v primeru omejenega dostopa do objektov

2.2.4 Odvajanje padavinske vode iz streh stavb neposredno v tla in bližnje vodotoke

Večina odlokov (16 občin: Bohinj, Bovec, Cerklje na Gorenjskem, Črna na Koroškem, Ilirska Bistrica, Jesenice, Jezersko, , Ljubno, Luče, Mozirje, Radovljica, Ribnica na Pohorju, Solčava, Tržič, Železniki, Žirovnica) določa odvajanje padavinske vode iz streh v okolje (neposredno v vode ali s ponikanjem v tla), v kolikor je ta kemijsko neoporečna. Odloki 6 občin (Gorje, Kamnik, Kobarid, Kranjska Gora, Preddvor, Tolmin) ne določajo odvajanja oziroma pogojev odvajanja padavinske vode iz streh v okolje (Slika 8, Priloga B).

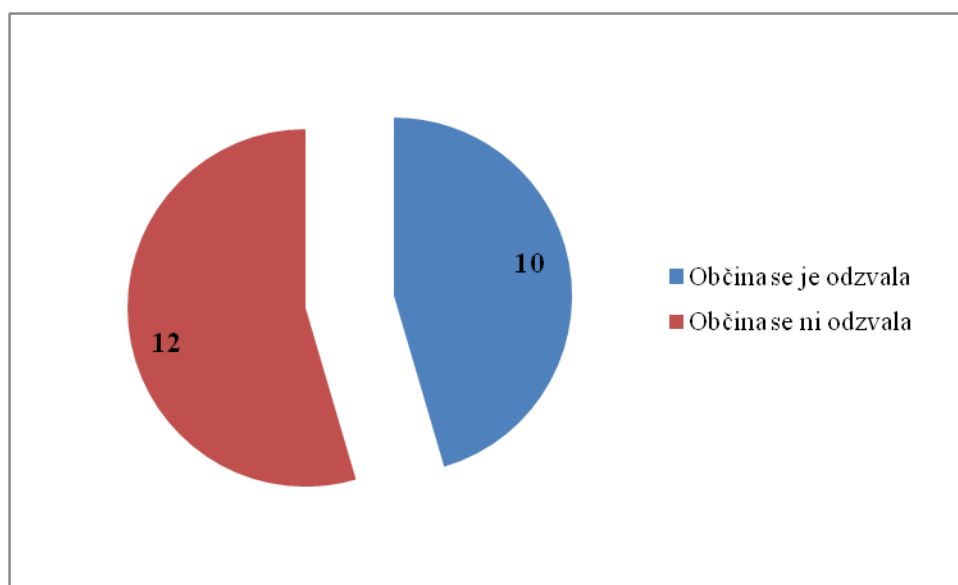

Slika 8: Število odlokov občin glede na določanje odvajanja padavinske vode v okolje

2.2.5 Dejansko stanje na področju odvajanja in čiščenja komunalnih padavinskih voda v izbranih občinah

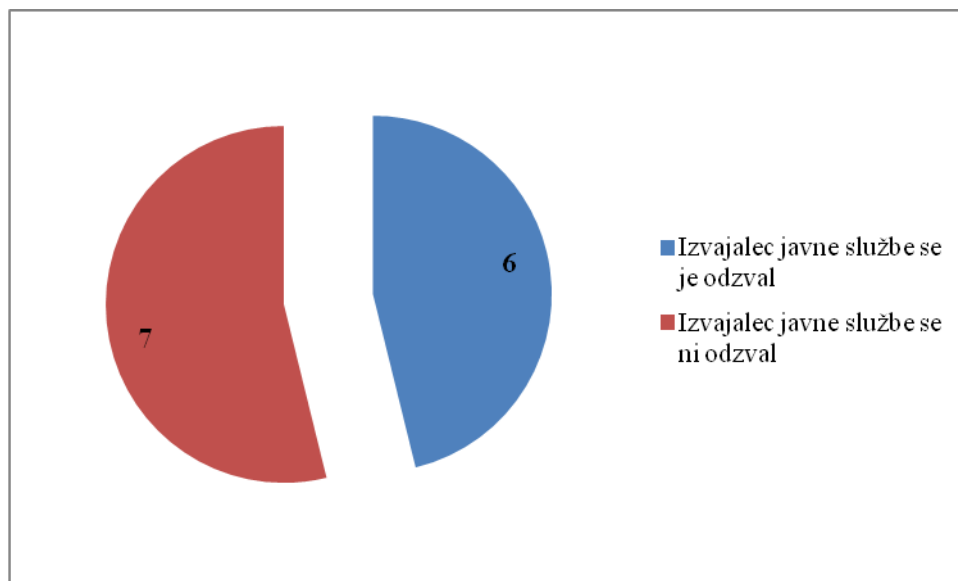
Vprašanja o izvajanju odlokov v praksi so bila naslovljena na občine s stavbami, ki lahko proizvajajo odpadne vode oziroma s stavbami, katerih namembnost nakazuje na proizvodnjo odpadnih voda (primer: občina Radovljica ima nad 1500 m nadmorske višine eno stavbo, tj. Roblekov dom na Begunjščici).

Od 22 občin se jih je na vprašanja o izvajanju javne službe na področju odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode odzvalo 10 (nekatero z odgovorom, nekatere (Cerklje na Gorenjskem, Jesenice, Mozirje) z napotitvijo na izvajalca javne službe) (Slika 9, Priloga B).

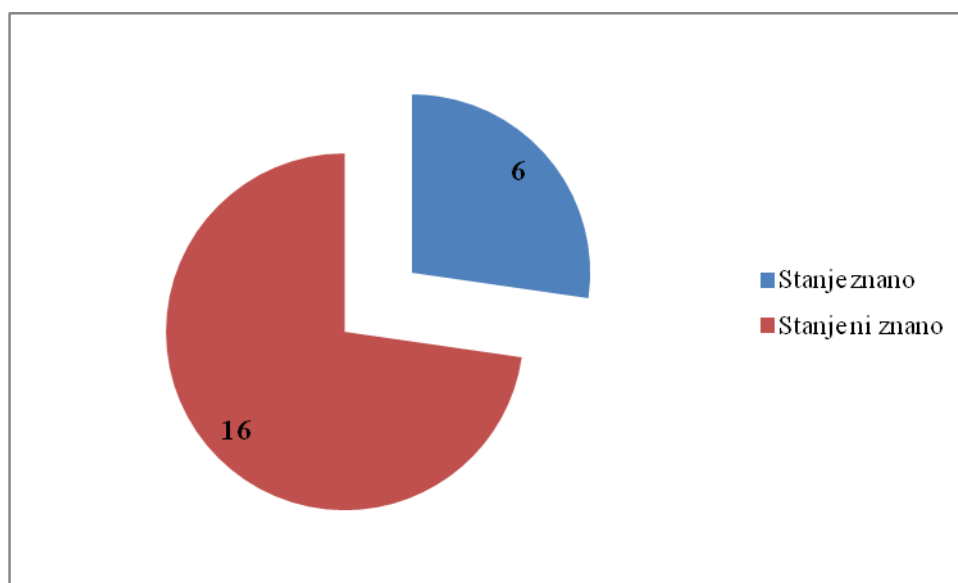
Slika 9: Odzivnost občin na zastavljena vprašanja o izvajanju javne službe s področja odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode

Od 13 izvajalcev javne službe se jih je na zastavljena vprašanja o izvajanju javne službe na področju odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode odzvalo 6 (Slika 10, Priloga B).

Slika 10: Odzivnost izvajalcev javne službe na zastavljena vprašanja o izvajanju javne službe s področja odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode

Na podlagi odgovorov občin in izvajalcev javne službe smo pridobili vpogled v stanje (oz. zavedanje stanja v občini) na področju odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode 10 občin (Preglednica 4, Priloga B). Dejansko stanje je bilo ugotovljeno za 6 (Jesenice, Kamnik, Radovljica, Tržič, Železniki, Žirovnica) od 22 preučevanih občin (slika 11, Priloga B).

Slika 11: Število občin glede na to ali je dejansko stanje na področju odvajanja in čiščenja komunalnih in padavinskih voda znano ali ne

V občinah Jesenice, Železniki in Žirovnica javne službe za stavbe na območjih nad 1500 m nadmorske višine (še) ne izvajajo. V občini Kamnik in Radovljica javno službo izvajajo v okviru zmožnosti in opozarjajo na razmere (dostopnost, učinkovitost naprav, zakonodaja), ki otežujejo izvajanje slednje. V občini Tržič trdijo, da ni potrebe po izvajanju javne službe na območjih nad 1500 m nadmorske višine, saj glede na njihove evidence na teh območjih ni stavb, ki potrebujejo storitve javne službe (Preglednica 4, Priloga B).

Analiza stanja na področju odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode nad 1500 m nadmorske višine

Preglednica 4: Odziv občin in/ali izvajalca javne službe na zastavljena vprašanja

št.	občina	odziv
1	Jesenice	Izvajalec javne službe na območju občine Jesenice (podjetje Jeko-in) pravi, da evidence objektov, ki se nahajajo 1500 m nad morjem, ne vodi. Objektom (Planinskim kočam) zaračunavajo okoljsko dajatev, storitev v zvezi z odpadnimi vodami ne izvajajo.
2	Kamnik	V občini Kamnik se zavedajo problematike odvajanja in čiščenja komunalnih in padavinskih voda na višje ležečih območjih občine in opozarjajo na razmere, ki otežujejo izboljšanje stanja (oddaljenost, dostopnost, neučinkovitost MKČN zaradi nestalne prisotnosti človeka in odsotnosti elektrike). Monitoring emisij iz greznic in MKČN se ne izvaja, koncesionar naredi oceno delovanja MKČN nekaj mesecev po zagonu, kot narekuje trenutna veljavna zakonodaja. Na občini verjamejo, da bo pristop k reševanju problematike s sprejetjem nove uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode olajšan, saj podaljšuje roke in dovoljuje uporabo drugih naprav za obdelavo odpadne vode.
3	Kobarid	Na občini Kobarid pravijo, da noben objekt nad 1500 m ni vključen v javno kanalizacijsko omrežje s pripadajočimi objekti in napravami, ki služijo odvajanju in čiščenju odpadne in padavinske vode. Podatkov o individualnih pogodbah uporabnikov s Komunalno Tolmin za praznjenje greznice/MKČN in o izvajanju monitoringa nimajo.
4	Luče	V Občini Luče nad 1500 m ni objekta, ki bi bil namenjen za stalnemu bivanju. Dva večja objekta (koča na Loki - možen dostop z vozilom, planinski dom na Korošici - možen le peš dostop) se v poletnem času uporabljata za bivanje. Objekta imata vodovodno napeljavo in čistilno napravo. Poleg navedenih objektov je na območju občine še nekaj objektov (lovskih in pastirskih koč), ki nimajo zgrajene čistilne naprave. Ti objekti niti niso namenjeni bivanju, večinoma tudi nimajo tekoče vode, zato se za te objekte ne izvaja nobenih aktivnosti v zvezi z odvajanjem in čiščenjem odpadne vode.
5	Mozirje	Iz občine sporočajo, da je izvajalec javne službe javno podjetje Komunala Mozirje, ki prevzema goščo MKČN za območje celotne občine in vodi evidenco naprav in skladnost le-teh z uredbo in operativnim programom. Stavbe (Hotel Golte, Mozirska Koča in dve novogradnje) se nahajajo na planoti golte, so dostopne z vozili in so opremljene z MKČN. Odgovor občine ni prispeval k razumevanju stanja, saj se omenjene stavbe ne nahajajo nad 1500 m nadmorske višine.
6	Radovljica	Izvajalec javne službe (Komunala Radovljica) izvaja odvoz blata in lastnikom objektov izven aglomeracij zaračunava okoljsko dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda. Za lastnike objektov, ki niso dostopni z grezničnim vozilom, je zavezujoča dostava gošče do točke, kjer je prevzem možen. Izvajalec poudarja, da slednje v praksi zaradi nedostopnosti, majhne količine odpadne vode, nizkih temperatur in neenakomerne obremenitve težko deluje. Hkrati ocenjuje, da model ravnanja z odpadnimi vodami in opravljanjem gospodarske javne službe za stavbe v ravnini ni primeren za stavbe na težje dostopnih območjih.
7	Solčava	Nadzor nad izvajanjem odloka (skladno z Odlokom) opravlja Medobčinska inšpekcija, redarstvo in varstvo okolja iz Velenja. Sporočajo, da naj bi evidence objektov nad 1500 m vodila Agencija RS za okolje. Za praznjenje greznic in čiščenje gošč planinskih postojankah so odgovorni oskrbniki teh objektov.
8	Tolmin	Področje odvajanja komunalnih in padavinskih voda na območjih 1500 m nad morjem nimajo posebej urejeno. V evidencah imajo le 2 objekta, ki se nahajata na teh območjih in proizvajata odpadne vode (koča na Poreznu, koča na Črni prsti). Pravijo, da objekta glede na manjšo količino odpadne vode ter neenakomerno časovno uporabo objektov v letu bistveno ne onesnažujeta okolja. Lastniki koče na Poreznu naj bi pripravljali dokumentacijo za gradnjo MKČN, čas izgradnje še ni določen.
9	Tržič	Občina Tržič in Komunala Tržič navajata, da se na območjih občine nad 1500 m nahaja le ena stavba (objekt na planini Šija), katera pa po njihovih podatkih nima MKČN in ni nikoli zahtevala izvedbo storitev javne službe.
10	Železniki	Občina Železniki je izvajalec javne službe na področju odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode v občini Železniki. Trenutno so v fazi priprave dokumentacije za pričetek izvajanja gospodarske javne službe vezane na odvoz in prevzem blata iz nepretočnih greznic, obstoječih greznic in malih komunalnih čistilnih naprav. Sočasno bodo vzpostavili tudi vse potrebne evidence. Predvidevajo, da bodo zadevo pričeli izvajati spomladi 2016.
11	Žirovnica	Izvajalec javne službe na območju občine Žirovnica (podjetje Jeko-in) pravi, da evidence objektov, ki se nahajajo 1500 m nad morjem, ne vodi. Objektom (Planinskim kočam) zaračunavajo okoljsko dajatev, storitev v zvezi z odpadnimi vodami ne izvajajo.

3 RAZPRAVA

Analiza števila in odvajanja voda stavb nad 1500 m nadmorske višine ne odraža dejanskega stanja saj državne evidence (Register nepremičnin) niso popolne in povsem zanesljive (GURS, 2015). Podatki iz razpoložljivih evidenc ne omogočajo ugotavljanja dejanskega števila stavb nad 1500 m nadmorske višine in njihovega načina ravnanja z odpadnimi vodami. Ob pregledu podatkov iz registra so bile ugotovljene napake (na območjih nad 1500 m nadmorske višine so se nahajale stavbe občin, ki nimajo površin nad 1500 m nadmorske višine (Žužemberk, Škocjan, Komenda, Celje, Ljubljana (GURS, 2015)) in nepopolno vneseni podatki stavb (glede na register nepremičnin nobena stavba nad 1500 m nadmorske višine nima lastne čistilne naprave, glede na poročilo gospodarske komisije PZS je takih stavb 17 (Dretnik in Petek, 2014; GURS, 2015; PZS, 2015)).

Glede na podatke iz registra nepremičnin se 627 stavb v 28 občinah nahaja nad 1500 m nadmorske višine. Večina stavb (499 oz. 79 % obravnavanih stavb) je nestanovanjskega tipa, 128 stavb (21 % obravnavanih stavb) je stanovanjskega tipa. 216 stavb (34 % stavb) na območjih nad 1500 m nadmorske višine nakazuje na proizvodnjo odpadnih voda (109 stanovanjskih stavb in 58 nestanovanjskih stavb ima kopalnico in/ali sanitarije, 50 nestanovanjskih stavb brez podatka o prisotnosti kopalnice in/ali sanitarij vrši dejavnost, pri kateri lahko nastajajo odpadne vode - npr. turistična dejavnost). Te stavbe se nahajajo v 22 občinah (GURS, 2015; PZS, 2015). Koliko teh stavb dejansko proizvaja odpadne vode in kakšna je njena usoda iz državnih evidenc ni moč ugotoviti. Evidence komunalne infrastrukture in uporabnikov storitev s področja ravnanja z odpadnimi vodami na lokalni ravni vodijo izvajalci javne službe, ki morajo določene podatke iz evidenc posredovati Ministrstvu za okolje in prostor (Uredba o odvajanju..., 2015). Te evidence niso prosto dostopne, podatke iz njih je trenutno moč pridobiti le preko navezave stika z izvajalci javne službe, ki pa se na zastavljena vprašanja ne odzovejo vedno (Slika 10).

Preučevane stavbe nad 1500 m nadmorske višine, ki naj bi proizvajale odpadne vode, se nahajajo na območjih Natura 2000 in vodovarstvenih območjih. Na območjih Natura 2000 se nahaja 100 od 216 obravnavanih stavb (46 % obravnavanih stavb). Na vodovarstvenih območjih se nahaja 118 od 216 obravnavanih stavb (55 % obravnavanih stavb) (ARSO, 2015; GURS, 2015). Dejanski vpliv stavb na okolje je odvisen od vrste dejavnosti ter pogostosti vršenja dejavnosti posamezne stavbe (Erhartič, 2005; Čepon, 2013) in bi moral biti raziskan za vsako stavbo posebej.

Področje odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode je na lokalni ravni podrobneje urejeno preko občinskih odlokov, ki so sprejeti na podlagi državne zakonodaje. Nekateri občinski odloki so bili sprejeti šele pred kratkim (Priloga A). Izvajanje dejavnosti nad 1500 m nadmorske višine je posredno urejeno s členi, ki določajo izvajanje javne službe na območjih občin brez javne kanalizacije in za stavbe izven naselij. Večina preučevanih občin z odloki določa izvajanje javne službe na območju celotne občine, brez omejitev pogojenih z nadmorsko višino ali dostopnostjo (Priloga B). Večina občinskih odlokov je oblikovanih ustrezno na razmere in aktualno krovno zakonodajo.

Na vprašanja o izvajanju javne službe na območjih nad 1500 m nadmorske višine se je (kljub večkratni naslovitvi vprašanj) odzvala manj kot polovica vprašanih deležnikov (10 od 22 občin in 6 od 13 izvajalec javne službe). Glede na vsebino odgovorov nekaterih občin (Kobarid, Luče, Mozirje, Solčava, Tolmin) in zaradi odsotnosti odgovora izvajalca javne službe je nemogoče sklepati o dejanskem stanju v vseh občinah, ki so se na vprašanja odzvale.

Dejansko stanje oz. zavedanja stanja na področju odvajanja in čiščenja komunalnih in padavinskih voda je bilo tako ugotovljeno za 6 od 22 preučevanih občin. Občine imajo različno zavedanje o stanju in različen obseg izvajanja javne službe na območjih nad 1500 m nadmorske višine (Preglednica 4, Priloga B).

Nekatere občine so opozorile na neustrezne zahteve predhodnih predpisov, v katerih so za stavbe na višje ležečih območjih veljali isti pogoji odvajanja in čiščenja odpadnih voda (vgradnja MKČN) kot za dolinske (lažje dostopne, z viri bolj preskrbljene) stavbe. Izpostavljajo, da vgradnja MKČN zaradi omejenosti virov (finance, prostor, vodni viri, električna energija) ni izvedljiva v vseh stavbah na višje ležečih in težko dostopnih območjih (Preglednica 4).

Lastniki stavb nad 1500 m nadmorske višine, ki proizvajajo odpadne vode plačujejo okoljsko dajatev zaradi emisij iz naprav za hrambo in/ali obdelavo odpadnih voda. Odvoz blata stavb se v primeru težje dostopnosti ali nedostopnosti ne izvaja oziroma je izvajanje javne službe odvisno od lastnikov stavb, ki morajo blato dostaviti na dostopno mesto (Preglednica 4). Izvajanje javne službe in ustrezno ravnanje z odpadnimi vodami je tako odvisno od in prepuščeno lastnikom stavb (Leskošek, 2011; Drenik in Petek, 2014). Neizvajanje ravnanja z odpadnimi vodami v skladu z občinskimi odloki nakazuje na odsotnost nadzora s strani pristojnih organov ter sankcioniranja kršiteljev zakonodaje.

Kljub temu, da stanje na področju ravnanja z odpadnimi vodami na območjih nad 1500 m nadmorske višine še ni ustrezno urejeno (Drenik in Petek, 2014; Kralj, 2015; Peternel, 2015), je potrebno izpostaviti aktivnosti in prizadevanja nekaterih deležnikov, ki vodijo k ustrezni ureditvi razmer.

Nekatere občine so k reševanju problematike ravnanja z odpadnimi vodami izven aglomeracij pristopile s finančno pomočjo lastnikom stavb pri nakupu in vgradnji MKČN. Od 22 preučevanih občin jih je sofinanciranje s pravilniki uredilo 8 (Jezerško (Pravilnik o..., 2015), Kamnik (Pravilnik o..., 2013), Kranjska Gora (Pravilnik o..., 2014), Ljubno (Pravilnik o..., 2011), Luče (Pravilnik o..., 2013), Mozirje (Pravilnik o..., 2015), Ribnica na Pohorju (Pravilnik o..., 2014), Železniki (Pravilnik o..., 2013)). Poleg tega imajo lastniki stavb za potrebe nakupa in vgradnje MKČN možnost pridobitve posojila preko Eko Sklada (Eko Sklad, 2016). Kjer izgradnja MKČN ni smiselna in izvedljiva so po novi Uredbi o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode predvideni drugačni ukrepi (izboljšane pretočne greznice, kompostna stranišča) (Uredba o odvajanju..., 2015).

Izpostaviti je potrebno tudi aktivnosti Planinske Zveze Slovenije. Slednja je k reševanju problematike ravnanja z odpadnimi vodami v planinskih postojankah pristopila s projektom "Ravnanje z odpadnimi vodnimi viri in odpadnimi vodami na planinskih kočah v RS". Projekt obravnava trenutno stanje ravnanja z vodami na planinskih postojankah in podaja oceno velikosti stroškov za celovito in dolgoročno rešitev problematike oskrbe z vodo ter čiščenjem odpadne vode. Na planinski zvezi poudarjajo, da bo za ustrezno ureditev razmer na področju ravnanja z vodami potreben zunanji finančni vložek (sredstva EU), saj prihodki od dejavnosti planinskih postojank ne omogočajo tako velikih vlaganj (Drenik, 2014; Drenik in Petek, 2014; PZS, 2015).

4 SKLEPI

- Podatki iz razpoložljivih državnih evidenc ne omogočajo ugotavljanja dejanskega števila stavb nad 1500 m nadmorske višine in njihovega načina ravnanja z odpadnimi vodami.
- Evidence uporabnikov storitev javne službe s področja ravnanja z odpadnimi vodami, ki jih vodijo izvajalci javne službe, niso prosto dostopne. Podatke iz njih je moč pridobiti le preko navezave stika z izvajalci javne službe, ki se ne odzovejo vedno.
- Nad 1500 m nadmorske višine se nahaja 627 stavb (od katerih je večina nestanovanjskih), ki so razporejene po 28 občinah. 216 stavb, ki so razporejene po 22 občinah, nakazuje na proizvodnjo odpadnih voda.
- Zakonodaja (občinski odloki) s področja ravnanja z odpadnimi vodami je sprejeta v večini občin. Večina preučevanih občin z odloki določa izvajanje javne službe na območju celotne občine, brez omejitev pogojenih z nadmorsko višino ali dostopnostjo. Večina občinskih odlokov je oblikovanih ustrezno na razmere in aktualno krovno zakonodajo.
- Občine in izvajalci javne službe se na vprašanja o izvajanju javne službe na področju ravnanja z odpadnimi vodami niso odzvali v vseh primerih. Dejansko stanje je bilo ugotovljeno za 6 od 22 občin.
- Literatura in analiza nakazujeta na to, da se javna služba na območjih nad 1500 m nadmorske višine ne izvaja povsod v predpisanem obsegu in da ustrezno ravnanje z odpadnimi vodami ni vzpostavljeno. Slednje nakazuje tudi na odsotnost nadzora pristojnih služb nad izvajanjem občinskih odlokov.
- Občine opozarjajo na dejavnike (finančno stanje, dostopnost stavb, neizvedljive zahteve predhodnih razpisov), ki otežujejo ureditev razmer in ustrezno izvajanje občinskih odlokov.
- Nekateri deležniki so k ustrezni ureditvi razmer pristopili s sofinanciranjem in projekti.
- Sprejetje nove Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode bo pripomoglo k lažji ureditvi razmer. Nekatero zahtevo predhodnih predpisov niso izvedljive v predpisani obliki in rokih.

5 VIRI

Agencija Republike Slovenije za Okolje. 2015. Georeferenčni podatki (Območja Natura 2000, vodovarstvena območja).

Cvitanović, A., 2002. Geografski riječnik. Hrvatsko geografsko društvo Zadar.

Čepon U. 2013. Analiza delovanja čistilnih naprav za odpadne vode pri planinskih kočah. Diplomski naloga. Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo. 126 str.

Dretnik D. 2014. Projekt Ravnanje z vodnimi viri in odpadnimi na planinskih kočah v RS - sporočilo za javnost/povzetek projekta. Planinska Zveza Slovenije. Gospodarska Komisija.

Dretnik D., Petek K., 2014. Projekt: Ravnanje z odpadnimi vodnimi viri in odpadnimi vodami na planinskih kočah v RS. Planinska Zveza Slovenije. Gospodarska Komisija. 30 str.

Eko Sklad. Nakup in vgradnja malih (individualnih ali skupinskih) čistilnih naprav za komunalne odpadne vode do 25 populacijskih enot (PE). <https://www.ekosklad.si/fizicne-osebe/nameni/prikazi/actionID=123> (15.1.2016)

Erhartič B. 2004. Presoja uporabnosti rastlinskih čistilnih naprav pri planinskih postojankah triglavskega narodnega parka. Diplomsko delo. Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, oddelek za geografijo. 140 str.

GURS. 2015. Internetna stran, odgovori na vprašanja in podatki (register nepremičnin, georeferenčni podatki (občine, državna meja)) pridobljeni s strani Geodetske Uprave Republike Slovenije.

Kralj M. 2015. Po malih čistilnih napravah zdaj na tialu pretočne greznice. V: Delo.

Leskošek T. 2011. Koliko gore še zdržijo? V: Planinski vestnik.

Maleiner F. 2008. Zbiranje in odstranitev odpadnih vod v gorah. V: Gradbeni vestnik.

Malek A. 2014. Fotografija: Planina Bistriza/Bistrica (nadmorska višina 1722 m) na avstrijsko-italijanski meji.

MOP. Ministrstvo za okolje in prostor. 2016. Odgovor na vprašanje o sprejetju nove Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode.

Občinska zakonodaja s področja odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode navedena v Prilogi A (30 odlokov, 1 pravilnik). Zbrano in pregledano leta 2015.

Osnutek Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode. 2015. 53 str.

Peternel U. 2015. Brez jasnega odgovora glede malih čistilnih naprav. V: Jeseniške novice (redna priloga), Gorenjski glas.

Pravilnik o dodelitvi nepovratnih finančnih sredstev za namen nakupa in vgradnje malih čistilnih naprav v Občini Ljubno . Ur.l. RS, št. 40/11

Pravilnik o dodelitvi nepovratnih finančnih sredstev za namen nakupa in vgradnje malih čistilnih naprav v Občini Mozirje. Ur.l. RS, št. 46/15

Pravilnik o dodeljevanju nepovratnih finančnih sredstev za nakup in vgradnjo malih komunalnih čistilnih naprav v občini Kranjska Gora. UGSO, št. 14/14

Pravilnik o dodeljevanju nepovratnih finančnih sredstev za izgradnjo malih komunalnih čistilnih naprav v občini Železniki. Ur.l. RS, št. 41/13

Pravilnik o subvencioniranju nakupa in vgradnje malih komunalnih čistilnih naprav na območju Občine Jezersko. Ur.v. OJ, št. 04/15

Pravilnik o subvencioniranju nakupa in vgradnje malih komunalnih čistilnih naprav na območju Občine Kamnik. Ur.l. RS, št. 59/23

Pravilnik o sofinanciranju malih komunalnih čistilnih naprav na območju Občine Luče. Ur.l. RS, št. 25/2013

Pravilnik o sofinanciranju malih čistilnih naprav na območju Občine Ribnica na Pohorju. MUV, št. 10/14

Price M.F., Byers A.C., Friend D.A., Kohler T., Price L.W., 2013. Mountain Geography: Physical and Human Dimensions. University of California Press. 400 str.

PZS. Planinska zveza Slovenije. Internetna stran. Seznam koč, zavetišč in bivakov. <http://www.pzs.si/koce.php> (26.5.2015)

SDZV. Slovensko Društvo za zaščito voda. 2014. Posvet o malih komunalnih čistilnih napravah z zmogljivostjo do 50 PE - predlogi za spremembe. 10 str.

Uredba o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz malih komunalnih čistilnih naprav. Ur.l. RS, št. 98/07 in 30/10

Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode. Ur.l. RS, št. 98/15

Vrbnjak T. 2015. Moj drugi dom. V: Večer.

Zakon o varstvu okolja. Ur.l. RS, št. 39/06, 49/06, 66/06, 33/07, 57/08, 70/08, 108/09, 108/09, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15

Zgonik S. 2010. Krnitev neokrnjene narave - Planinske kočice in onesnaževanje visokogorskega sveta. V: Mladina.

6 PRILOGE

PRILOGA A

Zakonodaja, ki ureja področje odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode v izbranih občinah

št.	občina	zakonodaja, ki ureja področje odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode	začetek veljave
1	Bohinj	Odlok o pogojih ter načinu odvajanja in čiščenja odpadnih in padavinskih voda na območju Občine Bohinj (1998), Odlok o dopolnitvi Odloka o pogojih ter načinu odvajanja in čiščenja odpadnih in padavinskih voda na območju Občine Bohinj (2002), Odlok o načinu opravljanja gospodarske javne službe javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode (v postopku sprejetja)	1998, 2002, v postopku sprejetja
2	Bovec	Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode na območju Občine Bovec (2015)	2015
3	Cerklje na Gorenjskem	Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode na območju občine Cerklje na Gorenjskem (2014)	2014
4	Črna na Koroškem	Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode ter izvajanju posebnih storitev	V postopku sprejetja
5	Gorje	Odlok o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Gorje	2012
6	Ilirska Bistrica	Odlok o odvajanju in čiščenju komunalnih odpadnih in padavinskih voda na območju Občine Ilirska Bistrica	2004
7	Jesenice	Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Jesenice	2006
8	Jezerško	Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne ter padavinske vode na območju Občine Jezerško	2014
9	Kamnik	Odlok o odvajanju in čiščenju komunalnih in padavinskih odpadnih voda v Občini Kamnik	2009
10	Kobarid	Odlok o odvajanju in čiščenju komunalnih odpadnih in padavinskih voda v občini Kobarid	2002
11	Kranjska Gora	Odlok o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Kranjska Gora	2012
12	Ljubno	Odlok o pogojih odvajanja in čiščenja odpadnih in padavinskih voda na območju Občine Ljubno, Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o pogojih odvajanja in čiščenja odpadnih in padavinskih voda na območju Občine Ljubno, Spremembe in dopolnitve Odloka o pogojih odvajanja in čiščenja odpadnih in padavinskih voda na območju Občine Ljubno	2000, 2001, 2002

Analiza stanja na področju odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode nad 1500 m nadmorske višine

št.	občina	zakonodaja, ki ureja področje odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode	začetek veljave
13	Luče	Odlok o pogojih odvajanja in čiščenja odpadnih in padavinskih voda na območju občine Luče, Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o pogojih odvajanja in čiščenja odpadnih in padavinskih voda na območju Občine Luče	1999, 2006
14	Mozirje	Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Mozirje	2008
15	Preddvor	Odlok o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Preddvor, Odlok o spremembi Odloka o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Preddvor, Odlok spremembah in dopolnitvah Odloka o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Preddvor	2012, 2013, 2015
16	Radovljica	Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne in padavinske vode na območju občine Radovljica	2006
17	Ribnica na Pohorju	Odlok o odvajanju in čiščenju komunalnih in padavinskih voda na območju Občine Ribnica na Pohorju	2001
18	Solčava	Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode na območju Občine Solčava	2013
19	Tolmin	Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode na območju Občine Tolmin	2014
20	Tržič	Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode na območju Občine Tržič	2014
21	Železniki	Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Železniki	2011
22	Žirovnica	Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Žirovnica, Odlok o spremembah Odloka o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Žirovnica, Pravilnik o praznjenju individualnih greznic in malih komunalnih čistilnih naprav v Občini Žirovnica	2011, 2013, 2014

Priloga B

Izsledki pregleda zakonodaje, odziv in dejansko stanje v izbranih občinah (vir podatkov: Občinska zakonodaja..., 2015)

št.	občina	zakonodaja, ki ureja področje sprejeta	nadzor nad izvajanjem zakonodaje	izvajalec javne službe	določa izvajanje javne službe nad 1500 m	določa izvajanje ob omejenem dostopu	določa odvajanje padavinske vode v okolje	odgovor občine	odgovor izvajalca javne službe	ugotovljeno dejansko stanje
1	Bohinj	DA	pristojni organ občine Bohinj	Režijski obrat občine Bohinj	NE	DA (ob omejenem dostopu se javna služba izvaja v omejenem obsegu in s posebnimi vozili)	DA	NE	NE	NE
2	Bovec	DA	medobčinska inšpekcija (nadzor nad izvajanjem), pooblaščen delavci upravljavca (strokovni nadzor)	javno podjetje komunala Tolmin	NE	DA (ob omejenem dostopu se javna služba izvaja v omejenem obsegu in s posebnimi vozili)	DA	NE	NE	NE
3	Ceklje na Gorenjskem	DA	medobčinski inšpektorat Kranj	javno podjetje komunala Kranj	NE	DA (v kolikor dostop z vozilom ni mogoč, se javna služba ne izvaja)	DA	DA (napotitev na izvajalca javne službe)	NE	NE
4	Črna na Koroškem	NE	medobčinski inšpektorat oz. državne inšpekcijske službe	občina v obliki režijskega obrata	DA (se ne izvaja)	DA (ob omejenem dostopu se javna služba izvaja v omejenem obsegu in s posebnimi vozili)	DA	NE	NE	NE

Analiza stanja na področju odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode nad 1500 m nadmorske višine

št.	občina	zakonodaja, ki ureja področje sprejeta	nadzor nad izvajanjem zakonodaje	izvajalec javne službe	določa izvajanje javne službe nad 1500 m	določa izvajanje ob omejenem dostopu	določa odvajanje padavinske vode v okolje	odgovor občine	odgovor izvajalca javne službe	ugotovljeno dejansko stanje
5	Gorje	DA	pristojni občinski inšpekcijski organ	WTE Skupina	NE	NE	NE	NE	NE	NE
6	Ilirska Bistrica	DA	pristojne inšpekcijske službe	javno podjetje komunala Ilirska Bistrica	NE	NE	DA	NE	NE	NE
7	Jesenice	DA	občinska inšpekcija (nadzor nad izvajanjem), komunalna direkcija občine Jesenice (strokovni nadzor nad izvajalcem)	javno komunalno podjetje Jeko-in	NE	NE	DA	DA (napotitev na izvajalca javne službe)	DA	DA
8	Jezersko	DA	občinska inšpekcijska služba	javno podjetje komunala Kranj	NE	DA (v kolikor dostop z vozilom ni mogoč, se javna služba ne izvaja)	DA	NE	NE	NE
9	Kamnik	DA	pristojne inšpekcijske službe, pooblaščen izvajalec javne službe, pristojni prekrškovni organ občine Kamnik	javno komunalno podjetje komunala Kamnik	NE	NE	NE	DA	DA	DA

Analiza stanja na področju odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode nad 1500 m nadmorske višine

št.	občina	zakonodaja, ki ureja področje sprejeta	nadzor nad izvajanjem zakonodaje	izvajalec javne službe	določa izvajanje javne službe nad 1500 m	določa izvajanje ob omejenem dostopu	določa odvajanje padavinske vode v okolje	odgovor občine	odgovor izvajalca javne službe	ugotovljeno dejansko stanje
10	Kobarid	DA	pristojne inšpekcijske službe in občinska komunalna inšpekcija	javno komunalno podjetje Tolmin	NE	NE	NE	DA	NE	NE
11	Kranjska Gora	DA	pristojni občinski inšpekcijski organ	WTE Skupina	NE	NE	NE	NE	NE	NE
12	Ljubno	DA	pristojne inšpekcijske službe, občinska uprava, upravljavec vodovodnih objektov in naprav javne kanalizacije	javno podjetje komunala Mozirje	NE	NE	DA	NE	NE	NE
13	Luče	DA	pristojne inšpekcijske službe, občinska uprava in upravljavec	javno podjetje komunala Mozirje	NE	NE	DA	DA	NE	NE
14	Mozirje	DA	organ občinske uprave, pristojen za gospodarske javne službe (izvajanje javne službe), inšpekcijska služba (prekrški)	javno podjetje komunala Mozirje	DA (se ne izvaja)	NE	DA	DA (napotitev na izvajalca javne službe)	NE	NE

Analiza stanja na področju odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode nad 1500 m nadmorske višine

št.	občina	zakonodaja, ki ureja področje sprejeta	nadzor nad izvajanjem zakonodaje	izvajalec javne službe	določa izvajanje javne službe nad 1500 m	določa izvajanje ob omejenem dostopu	določa odvajanje padavinske vode v okolje	odgovor občine	odgovor izvajalca javne službe	ugotovljeno dejansko stanje
15	Preddvor	DA	pristojni občinski inšpekcijski organ	javno podjetje komunala Kranj	NE	NE	NE	NE	NE	NE
16	Radovljica	DA	inšpekcijske službe, občinski inšpektor	javno podjetje komunala Radovljica	NE	NE	DA	NE	DA	DA
17	Ribnica na Pohorju	DA	pristojne inšpekcijske službe, komunalni inšpektor	javno podjetje komunalno podjetje Radlje ob Dravi	NE	NE	DA	NE	NE	NE
18	Solčava	DA	pristojen inšpekcijski organ in občinsko redarstvo	režijski obrat občine Solčava	NE	DA (ob omejenem dostopu se javna služba izvaja v omejenem obsegu in s posebnimi vozili)	DA	DA	NE	NE

Analiza stanja na področju odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode nad 1500 m nadmorske višine

št.	občina	zakonodaja, ki ureja področje sprejeta	nadzor nad izvajanjem zakonodaje	izvajalec javne službe	določa izvajanje javne službe nad 1500 m	določa izvajanje ob omejenem dostopu	določa odvajanje padavinske vode v okolje	odgovor občine	odgovor izvajalca javne službe	ugotovljeno dejansko stanje
19	Tolmin	DA	medobčinska inšpekcija (nadzor nad izvajanjem odloka), pooblaščen delavci upravljavca (o strokovni nadzor)	javno podjetje komunala Tolmin	NE	DA (ob omejenem dostopu se javna služba izvaja v omejenem obsegu in s posebnimi vozili)	NE	DA	NE	NE
20	Tržič	DA	občinska inšpekcijska služba	javno podjetje komunala Tržič	NE	NE	DA	DA	DA	DA
21	Železniki	DA	pristojne inšpekcijske službe, upravljavec objektov in naprav javne kanalizacije	občina Železniki	NE	NE	DA	DA	DA	DA
22	Žirovnica	DA	pristojne inšpekcijske službe, pristojni organi občine	javno komunalno podjetje Jeko-in	DA (se ne izvaja)	NE	DA	NE	DA	DA